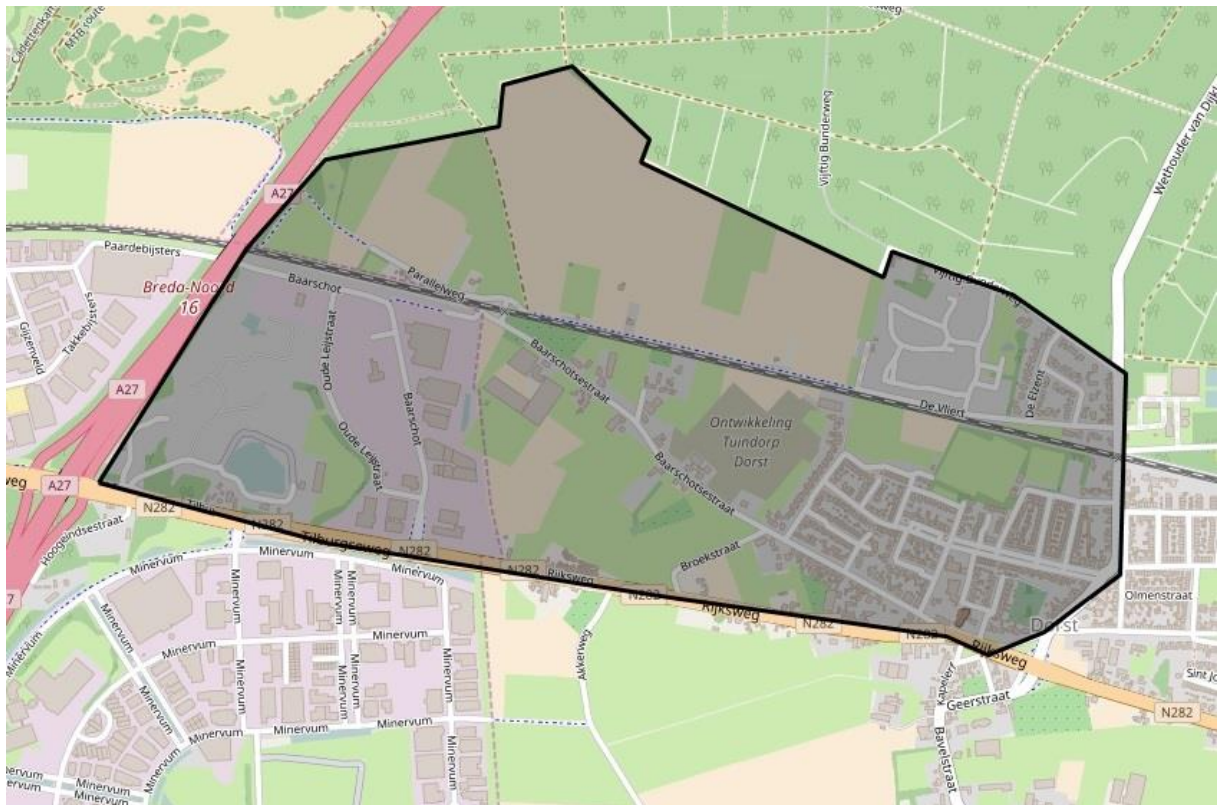

7 BAARSCHOT

Ligging en omvang

Het gebied wordt begrensd door de Tilburgse weg, A27, Boswachterij Dorst en de hoofdstraat door Dorst. De spoorlijn Breda-Tilburg (1863) doorsnijdt het gebied. Er zijn twee doorgaande wegen, de Baarschotse straat en de Parallelweg langs de spoorlijn.

Een deel behoort tot de gemeente Breda, een ander deel tot de gemeente Oosterhout. De gemeentegrens loopt oostelijk langs het industrieterrein.

Figuur Omgrenzing Baarschot- de Bloedpolder

Geschiedenis

De naam Dorst duikt in 1303 het eerst op in geschriften. Baarschot (Beerschot) is de naam van een buurtschap ten westen van Dorst. Het is al een van ouds bewoond gebied. In Baarschot zijn voorwerpen gevonden van voor de Nieuwe Steentijd (6000-2000 VC).

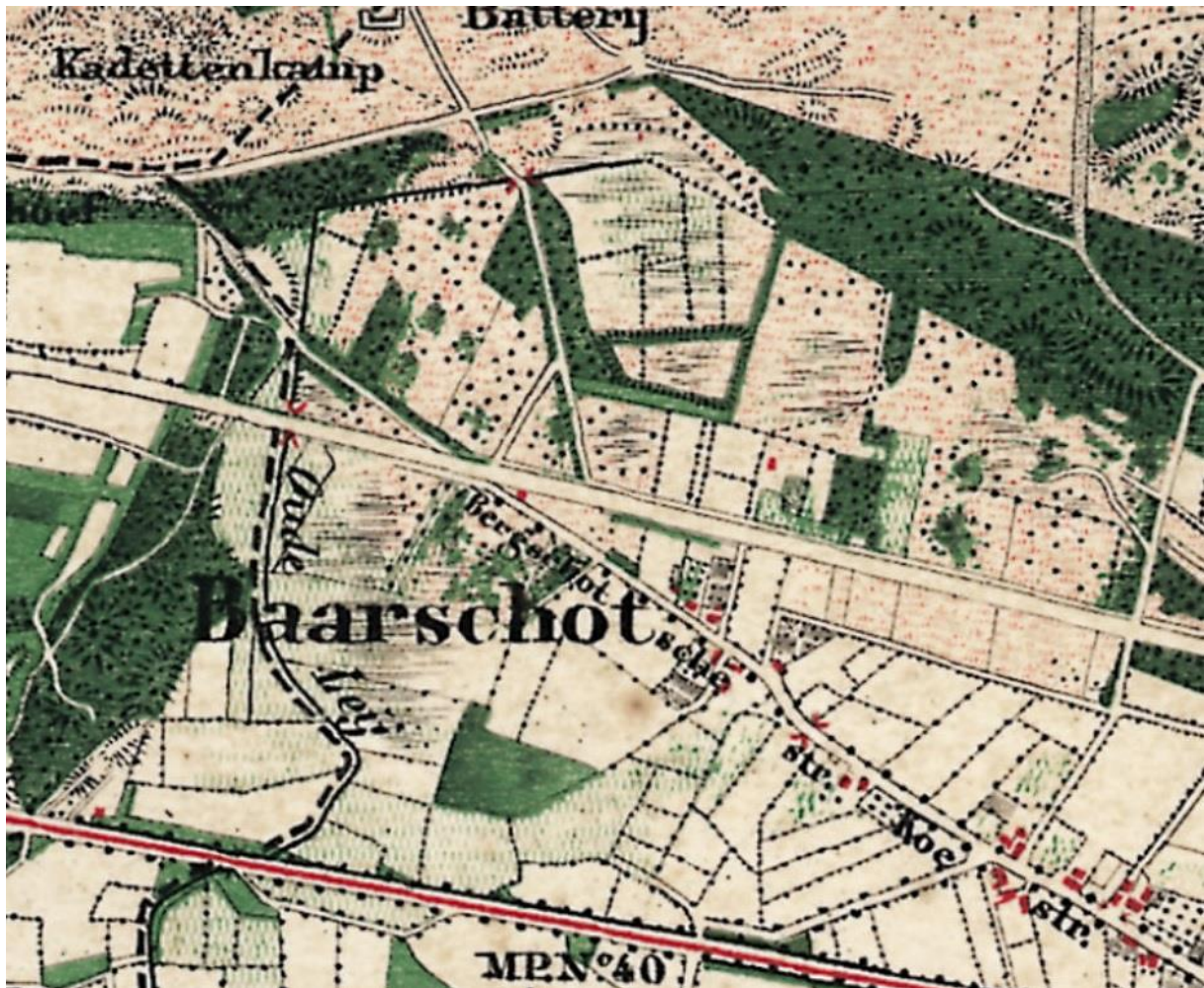
De buurtschap bestond uit verspreid staande boerdijen langs de Baarschotse straat. Deze weg liep vanaf Dorst via de Heiningenhoef (Cadettenkamp), Moleneind en Teteringse Dijk naar Breda. Vóór de aanleg van de Rijksweg naar Tilburg (1822) was deze route een onderdeel van de hoofdverbinding tussen Breda en Den Bosch.

De *Bloedpolder* steekt als een pijlpunt het bosgebied in. De naam is geen officiële topografische naam maar wordt in de volksmond zo genoemd. Op oude kaarten wordt het gebied als Droogblik aangegeven, rond 1860 is op deze plek nog een ven aangegeven. De oorsprong van de naam Bloedpolder is onduidelijk. In deze drassige omgeving is turf gewonnen. Ging de ontginning van het gebied gepaard met bloed, zweet en tranen? Vloeide er bloed bij militaire activiteiten (Batterij) of is de verklaring simpeler nl. de okerrode kleur van het water? Het hele gebied staat onder een sterke kweldruk, ijzerrijk grondwater komt vanuit de ondergrond omhoog. Je ziet het in alle sloten aan de kleur van het water, maar ook aan speciale planten die er in groeien. Het woord polder betekent hier overigens een heideontginning omgeven door wallen. Deze wallen zijn op de kaart 1870 nog goed te zien.

Van oudsher is het gebied ten noorden voor militaire activiteiten gebruikt. Topografische aanduidingen als Cadettenkamp, Batterij verwijzen ernaar. De Kastanjedreef vormde waarschijnlijk de verbindingsweg naar Kalix Berna. De aanwezigheid van grote legerkampementen wordt al rond het jaar 1700 op deze plek genoemd.

De noordelijk gelegen Teteringse en Seterse heide kwamen 1899 in handen van Staatsbosbeheer. De aanplant van dennen veranderde het open landschap van uitgestrekte heidevelden en zandverstuivingen compleet. Boswachterij Dorst kwam tot ontwikkeling.

De dikke leemlaag die op veel plaatsen in het stroomgebied aanwezig is, soms dicht aan het oppervlak, soms wat dieper weg, was prima te gebruiken voor het maken van bakstenen en dakpannen. O.a. in Rijen en Alphen, maar ook in Dorst vestigden zich steenfabrieken. De fabriek in Dorst bestond van 1899 tot de zestiger jaren, strategisch gelegen langs de spoorlijn. De fabriek is inmiddels gesloopt en als nieuwbouwlocatie in ontwikkeling (2016). Door de afgraving ontstonden o.a. de leemputten in Boswachterij Dorst.

Figuur Baarschot- de Bloedpolder top. kaart 1870

Landschap

Op oude kaarten is het een drassig gebied, waaraan ondoorlatende leemlagen en bijbehorende kwelverschijnselen niet vreemd zullen zijn. Op de kaart uit 1870 zie je een kleinschalig landschap, met heideterreintjes (roze) en bosperceeltjes (donkergroen), graslanden (lichtgroen) langs de Oude Leij en akkers (wit) op de hoger gelegen gronden richting Dorst. Puntjes op de peceelsgrenzen geven aan dat vrijwel elk perceel door bomen en struiken omgeven werd. Ook de heideterreintjes staan vol puntjes. Waarschijnlijk verloor de eeuwenoude begrazing van de heide door schapen en koeien in deze periode zijn betekenis. In latere jaren zijn deze heideterreintjes ontgonnen dan wel bebost.

Twee waterlopen ontspringen in het gebied. De Oude Leij staat op de kaart aangegeven. Deze is gegraven om het drassige gebied, de Bloedpolder, te ontwateren.

Figuur topografie 2010

De loop van de Oude Leij is in al die jaren niet veranderd, ze vormde ook de gemeentegrens. Langs de bosrand stroomt ze in westelijke richting, knikt ze bijna in een bocht van 90 graden naar het zuiden, pal langs Sloperij Stolwerk en Oude Leijweg.

Vanuit de Bloedpolder stroomt een tweede watertje direct naar het zuiden richting Baarschot, het staat nu bekend als de Baarschotse Loop. Deze twee waterlopen omsluiten het bedrijventerrein dat in de negentiger jaren is ontwikkeld, aan beide kanten. Bij de Tilburgseweg vloeien ze samen tot 'één' waterloop, deze duikt onder de Rijksweg, om in bedrijventerrein Minervum als Dorstse Leij tevoorschijn te komen.

Het Bredase deel van het gebied is tot op de gemeentegrens met bedrijven Aan de noord- en oostzijde zijn wadi's ingericht. Laagtes die dienen als

infiltratievoorziening voor het regenwater. Ze zijn begroeid geraakt met moerasplanten en worden periodiek uitgemaaid.

Aangrenzend richting Dorst ligt een wat rommelig buitengebied, wellicht te wachten op een verdere uitbouw van de nieuwbouw- en bedrijfslocaties? Noordelijk van de spoorlijn grenst een open landbouwgebied aan Boswachterij Dorst.

Flora en fauna

Bomen

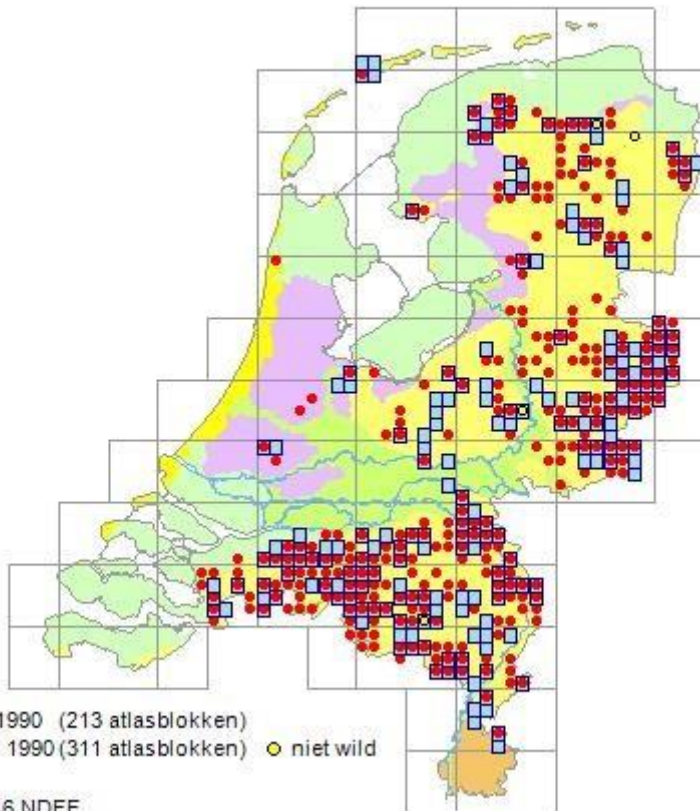
Langs de Bloedpolder loopt de Kastanjedreef, een mooie zanddreef met monumentale oude tamme kastanjes en eiken. Hier en daar ontbreekt een boom.

Flora

In het gebied komen 2 plantensoorten voor die landelijk vrij zeldzaam zijn: vlottende bies (*Elegiton fluitans*) en pilvaren (*Pilularia globulifera*). Het zijn allebei waterplanten van ondiepe, voedselarme zand- of leembodems, die zomers droog kunnen vallen. In voedselrijke omstandigheden zouden ze snel overgroeid worden door forser groeiende planten.

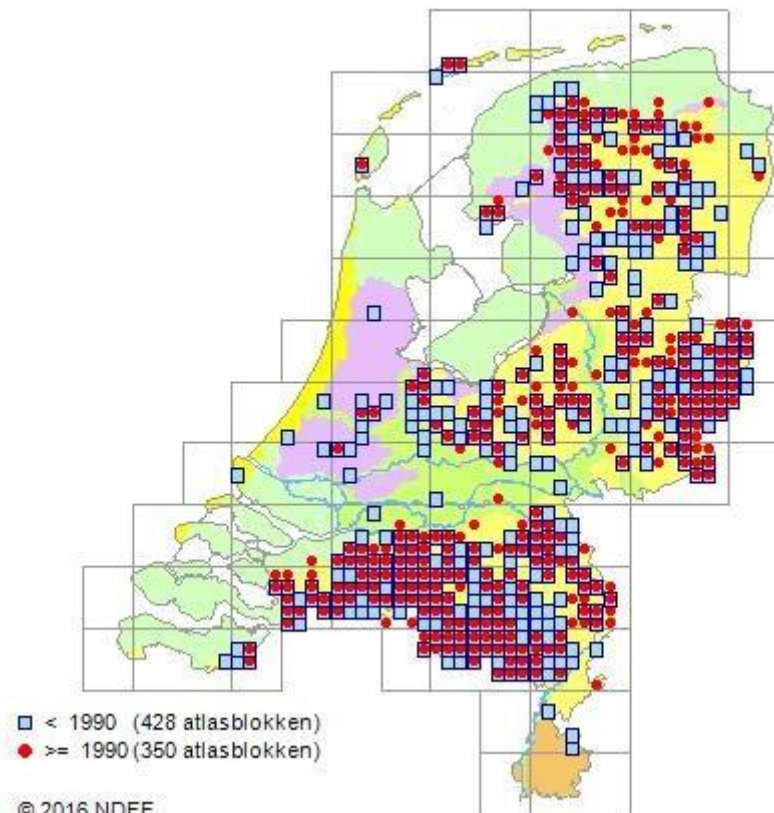
Hun aanwezigheid hangt samen met de kwelverschijnselen. De in kwelwater aanwezige ijzer-, kalk- en magnesium-ionen binden stoffen als fosfaten en nitraten in het water, en vormen daarmee een neerslag. Hierdoor zijn ze voor planten niet opneembaar. Het water wordt onder invloed van kwelwater lokaal voedselarmer, in een overigens voedselrijke omgeving.

De pilvaren is de enige varensoort die onder water groeit. Hij plant zich net als alle varens met behulp van sporen voort, die in de bladoksels in sporenkapsels gevormd worden. Blad is een overdreven benaming voor de draadvormige bladsteel, die wel op de typische varenachtige manier ontluikt.

Figuur verspreiding van pilvaren bron www.verspreidingsatlas.nl/ foto Erik-Jan Beenackers

Figuur Verspreiding vlottende bies bron: www.verspreidingsatlas.nl foto jacques Rovers

Vogels

In de moerassige omgeving van wadi's en waterlopen rond het industrieterrein worden broedgevallen gemeld van moerasvogels zoals karekiet, bosrietzanger, rietgors. Zwarte roodstaart en oeverzwaluwen broedden op het terrein van Stolwerk (2011).

Amfibieën

Zijn geen waarnemingen bekend

Overige waarnemingen uitwerken

Gebied verkennen

Vanaf Tilburgseweg, Oude Leijweg, langs spoorlijn, bij overweg naar Kastanjedreef, via Boswachterij Dorst richting Dorst, Wethouder van Dijklaan, Spoorstraat, terug via Baarschotsestraat.

Bronnen www.geschiedenis-dorst.nl

Sectie D, 2007 Breda Buiten, Zandbergse boekstichting